

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

"EDINOST"
1849 W. 22. St.
Telephone:
Canal 98,
Chicago, Ill.
ZA RESNICO
IN PRAVICO.

ŠTEV. (NO.) 26.

CHICAGO, ILL., TOREK, 5. APRILA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burlison, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

KORELČEK JE ŽE DOIGRAL.

Spravili ga bodo iz Ogerske — kam — še ni znano. — Baje se boji iti nazaj v Švico. — Ogersko ljudstvo je pokazalo pri njegovem povratku presenetljivo ravnodušnost.

Paris, 4. aprila. — Prejšnji avstrijski cesar Karel je moral drugič zapustiti svoje cesarstvo.

Iz zadnjih sporočil se ne da spoznati, kje se prejšnji monarh sedaj nahaja, pač pa nam ta poročila natančneje osvetlujejo, kaj se je zgodilo pretekli teden. Iz teh sporočil je razvidno, da ljudstvo na najodločnejši način odklanja svojega prejšnjega monarha. Kakor nam sporočajo, je Karel, ki je bil vedno občutljiv in boječ, sedaj v resnici zbolel, to pa samo zaradi tega, ker se je tako osmešil s tem, da je hotel iznova zasesti svoj tron. Od zanesljive strani nam zagotavljajo, da se vojaštvo ni res navdušeno zbiralo okoli njega, kakor smo to brali v časopisih pretekli teden; to so bila samo potvorjena poročila, ki so jih poslali monarhisti v svet.

Kakor se da sklepati, se nahaja Karel še vedno v kraju Steinamanger na zahodni ogerski meji. Meščani so seveda v velikih skrbih zaradi njegove navzočnosti, ker se boje, da ne bi čete male entente vdrla čez mejo, ako nekdanji monarh hitro ne odide nazaj odkoder je prišel. Do sedaj je še neznan, po kateri poti bo zapustil Ogersko in kam ga bodo poslali. Ogerska vlada in zastopniki entente delajo tajno načrt za njegovo pot. Tega načrta ne bodo izdali prej javnosti, dokler ne bo Korelček na določenem mestu. Skozi avstrijske dežele ga najbrž ne bodo pustili, ker nič kaj ne zaupajo avstrijskim železničarjem in ne vedo, kako razpoloženje je v Nemški Avstriji glede monarhije. Korelček bi znal napraviti še kake nepotrebne sitnosti. Glede njegove popotovanja se posvetujejo s Švico, Italijo in Španijo. Splošno vlada mnenje, da Korelček ne bo šel več nazaj v Švico, temveč v Barcelono, kjer se bo nastanil pri nadvojvodu Leopoldu Salvatorju.

Kakor poročajo potniki, ki so bili

zadnje dni v Steinamangeru, je naravnost presenetljivo, kako malo se zmenijo Ogrji za Korelčka. Boje se, da ne bi čete male entente vdrla na ogersko ozemlje v slučaju, da bi pokazali Korelčku preveliko naklonjenost.

Kakor hitro je Karel sprevidel, da se mu je njegova namera ponesrečila, je postal malodušen in tudi telesno potr. Voditelji monarhistov so si na vso moč prizadevali, da bi ljudstvo navdušili zanj in so namenoma poročali o vsakovrstnih uspehih v prid monarhu, pa ni vse skupaj nič pomagalo. Kakor hitro so spoznali, da je nasprotstvo proti Karolčku preveliko, so celo njegovi najzvestejši pristaši potegnili z ministerskim predsednikom Telekyjem, naj nekdanji cesar takoj zapusti deželo.

V LONDONU SE BOJE GENERALNE STAVKE. Vpeljali 'bodo zopet 'brezlučne' noči kakor med vojsko.

London, 4. aprila. — Anglija premišluje, kako bi napravila, da ne bi stavkanje premogovniških delavcev preveč škodilo njeni industriji. Izdala je že razne odredbe, ki spominjajo na odredbe za časa vojske. — Napravila je načrt, kako bo omejila uporabo premoga, elektricitete in plina in kako bo zavarovala lastnino.

V Walesu je prišlo že do raznih izgredov, vlada pa je takoj izdala odredbe, da prepreči nadaljne nemire. Splošno se boje, generalne stavke, ki bi se je udeležili železničarji, transportni delavci in delavci v jamah, ki so združeni v trozvezo.

Vlada je poslala posameznim okrajnim oblastem oklice, naj se v vseh industrijskih podjetjih omeji uporaba premoga na polovico. Ravnotako tudi uporaba elektricitete in plina. V Londonu bodo zopet imeli "brezlučne" noči, kakor so jih imeli za časa vojske. Vlada je odredila tudi mobilizacijo vozov za slučaj da bi prišlo do splošne stavke. Vsa industrijska podjetja ji morajo dati v tem slučaju svoje vozove na razpolago. Delavci v jamah bi radi nacionalizirali premogorove in dobili finančno pomoč od vlade. Vlada organizira prostovoljce, ki bodo gonili sesalke v slučaju, da bi dosedanja delavci pri sesalkah začeli stav-

kati, ter spodbuja vse ljudstvo, naj vsak stori vse kar je v njegovi moči, da se bodo odvrnile strašne posledice stavke.

AMERIKANSKI PROGRAM.

Vlada zahteva, naj zavezniki plačajo dolgove. — George W. Harvey, veliki nasprotnik Lige narodov, je imenovan za poslanika v Londonu. — Nemčija naj plača.

Washington, 4. aprila. — Dve važni odločitvi, ki so o njih razpravljali pri kabinetni seji pretekli teden, sta prišli v javnost: odločitev, da bo Hardingova vlada zahtevala, da se posojila, ki jih je zvezni zakladnični urad dal evropskim državam, vrnejo, in naznanilo, da bo George W. Harvey naš prihodnji poslanik v Angliji.

Prvo in drugo naznanilo je velike važnosti in bo napravilo konec propagandi raznih internacijonalnih bančnih krogov v New Yorku in po drugih mestih. S tem je podrt vsako upanje, da bi ameriška vlada uničila ali odpustila dolgove, ki so jih napravili pri njej zavezniki. Vendar ameriška vlada doslej še ni dobila nobenih poročil iz dotičnih držav, kdaj ji nameravajo vrniti dolgove ali vsaj plačati obresti.

Ameriška vlada pravi, da je Nemčija odgovorna za vojsko in vztraja na tem da mora Nemčija plačati kar ji je največ mogoče. Na tej podlagi bo sestavila svoj mirovni program. Ali se ji zdi odškodnina, ki jo naj plača Nemčija po versailleski pogodbi pravična ali ne, o tem se ameriška vlada še ni izrazila.

SLABO SO NALETALI.

Paris, 4. aprila. — Tudi v Moersu na belgijskem okupacijskem ozemlju so se uprli komunisti. Toda niso imeli sreče. Belgijske vojske čete so takoj segle po orožju in veliko komunistov postrelile, ostali pa so zbežali.

SLOVENCEM V CHICAGU IN OKOLICI

V nedeljo desetega aprila priredi naša slovenska župnija v Chicagu veliko zabavo v Češko-Amerikanski Dvorani na 1440 W. 22nd Street točno ob treh popoldne. Priredil se bo takozvani Minstrel Show, za katerega uči naš rojak Mr. Stalcer. — Lansko leto je imela ta prireditve velikanski uspeh. Nad 1600 ljudi se je udeležilo. Letošnje leto obeta udeležba biti veliko večja, kajti vsi, ki so bili lani, komaj čakajo, da bo zopet priredili to zabavo, tako se jim je dopadlo. Letošnji vspeh bo nadkrilil za veliko lanskega, kakor v številu točk, tako v umetnosti proizvodnje. Pričakujemo veliko udeležbo tudi od strani najvplivnejših mož našega mesta. Zato pra vljudno vabimo vse rojake tudi iz So. Chicaga, Waukegana in Jolietta da se blagovoljno udeležijo in pridejo na to zabavo. Na bo jim žal! Vstopnina za galerije je 50c, za parter 75c. Po Minstrel Show bo plesna zabava. Čisti dobiček te prireditve bo namenjen v korist nove šole in narodnega doma. K. obilni udeležbi vabi Odbor.

KAJ MISLIJO V BEOGRADU O KORELČKU.

Ako bi eks-cesar Karel zasedel ogerski prestol, bi prenehala rapalska pogodba. — Obstoje Jugoslavije bi bil v nevarnosti.

Beograd, 2. aprila. — Novica, da se je povrnil na Ogersko prejšnji kralj Karel, je vzbudila pri nas veliko senzacijo. Politični krogi so zaradi tega zelo presenečeni; lahko rečemo, da so bolj presenečeni, kakor bi bili presenečeni v Parizu, ko bi se eks-kajzer Viljem zopet povrnil na nemški prestol.

Dnevnik "Pravda" piše: "Dasi-ravno so na Ogerskem pričakovali drugačnih dogodkov v slučaju da bi se povrnil prejšnja monarh, vendar se je sedaj ves njegov načrt strahovito ponesrečil. Njegov povratek je v avtomatični zvezi z "malo entento" in rapalsko pogodbo. Kakor je že splošno znano, so se sestali čehoslovaški in jugoslovanski odposlanci, ki so se zedinili v tem, da ostane vse tako, kakor je bilo določeno v trianonski pogodbi.

"Dejstvo, da se je Korelček pojavil na Ogerskem, je spodbudilo to konvencijo k delovanju. Mednarodna situacija se je zaradi najnovejšega dogodka zelo spremenila in Ogerska bo imela težko delo pri določitvi mej posameznih držav, ako bo hotela diplomatsko posredovati. Ta ura je zelo kritična za vse srednoevropske države.

"Ako se sedanje stanje primerno ne spremeni, bo zadobil kapital v Budapešti centum za razdirajoče in uničujoče delovanje nasproti naši državi in Čehoslovaški".

POLITIČNI UMOR.

Havna, 3. aprila. — Že itak zamotano politično stanje na Kubi se je še poslabšalo s tem, da je bil večeraj ustreljen kongresni poslanec Fernando Quininos, vodja nacionalne stranke in nekdanji urednik časopisa "El Dia". Umoril ga je kongresni poslanec Ernest Colado, pristaš liberalne stranke.

Umor se je izvršil na El Prado, najbolj prometni ulici v Havani. — Colado ni oddal nič manj kakor osem streliv na Quininoso.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI.

Ljubljana, dne 14. marca 1921.

Ustava.

Razprava o vladnem ustavnem načrtu v ustavnem odboru se bliža svojemu koncu. Člen za členom je sprejet brež bistvene izpremembe, čeprav dostikrat z enim samim glasom večine. Poslanci Jugoslovanskega kluba se neumorno bore za zahteve slovenskega in hrvatskega ljudstva in predlagajo demokratske določbe, toda v glavnih stvareh zastoj. Boj se bo pač nadaljeval v konstituenti, ki se snide v nekaj dneh. Doslej je ustavni odbor rešil 87 členov ustave.

Ko bi morala v ustavnem odboru priti socialno-gospodarska vprašanja na dnevni red, je zahtevala vladna večina, da se ta zadeva dene z dnevnega reda, dokler se vlada in njena večina ne odločite, da li naj pridejo tudi socialno-gospodarska prava državljanov v ustavo, in ako pridejo, v kaki meri naj se sprejmejo. In tako so izginila ta vprašanja za kulise. Sedaj čujemo prvokrat zopet o njih. Vladne stranke so pobrale nekatere stvari iz predloga Jugoslovanskega kluba. Slovenski samostojneži nico k vladnemu predlogu ničesar doprinesli, ker so se v ustavnem odboru po dr. Vošnjaku odrekli javno in slovesno ustavnemu predlogu Zemljoradniškega kluba. — Iz navedenih predlogov so pa vladne stranke pobrale samo take stvari, s katerimi se ne zamerijo kapitalizmu. Tako nečjejo izreči, da gre ekzistentno pravo nad lastninskim pravom in da mora država omejiti svobodo pridobivanja najmanj v toliko, da je človeku osiguran dostojen obstanek pojedinca. Ne zahtevajo, da se zemlja, krušna mati vsega naroda, mora obdelovati in da posestniki podzemeljskih zakladov morajo izkoristiti te zaklade, ne pa jih pustiti iz različnih spekulacijskih namenov ležati mrtve. O podružabljenu seveda ni besedice v predlogu vladnih strank, ker bi sicer zakričali vsi mi-

(Dalje na 3. strani.)

NAROČNIKI, POZOR!

Kadar se preselite ne pozabite nam poslati svojega novega naslova da nim bo mogoče dostavljati naše liste na Vaš pravilni naslov. Pošljite nam vedno poleg svojega novega naslova tudi Vaš stari naslov, s tem nam prihranite mnogo nepotrebne dela.

Datum, do katerega imate plačan list, je zaznamovan s številčkama poleg Vašega naslova. Prva številka poleg znači mesec, do katerega imate list plačan, druga številka pa znači leto. Torej ako je poleg Vašega naslova številka "4—21", to znači, da je Vaša naročnina potekla meseca aprila.

Kadar prečitete list Edinost ga dajte svojemu prijatelju ali znancu, da ga čita in da spozna našo borbo za ideale slovenskega delavstva v Ameriki!

Vsakega zavednega Slovenca sveta dolžnost je, da širi in priporoča pri vsaki priliki list "Edinost".

UPRAVNIŠTVO EDINOSTI.

NAJVEČ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste prepričali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE PO DNEVNEM KURZU ZVEZE Z VEČ BANKAMI

Obrnite se osebno ali pismeno na:

EDINOST,

1849 West 22nd St.

CHICAGO, ILL.

Rojaki v Chicagu in okolici, ne pozabite na naš "Minstrel Show" ki bo v nedeljo, 10. aprila ob 3. popoldne!

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjaha dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd St., CHICAGO, ILL.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Karel Bedasti.

Ententa slovesno zatrjuje, da nima ničesar opraviti z najnovejšimi bedarijami, ki jih uganja Korelček. Morda govori enkrat resnico, kdo ve! In če govori resnico, potem je Korelčkovo ravnanje tembolj bedasto.

Če se je upal vrniti iz "Elbe", ne da bi ga podpiral iz Pariza, Beograda, Rima, Beograda ali Bukarešta, ali da ne bi vsaj imel tehtnega vzroka pričakovati, da ga bo vsaj tu ali tam kdo vneto zagovarjal in podpiral pri njegovih načrtih, potem je bilo to kar je zdaj storil, tako otročje in bedasto, da skoraj ni mogoče verjeti. Če se je zdaj, ko je hotel iznova zasesti ogerski tron, zanašal samo na pomoč od strani Ogerske same, potem so njegovi sovrstniki veliko veliko precenjevali njegovo kapaciteto, dasiravno že itak niso imeli nikoli pretiranih predstav o nji. Kaj bolj neumnega sploh ne bi bil mogel narediti. Ko bi imel le trohico pameti, bi moral že naprej vedeti, da se mu tak poskus ne more posrečiti, ako nima izrecno zasigurate pomoči od druge strani, pa ne samo to, temveč bi moral tudi sprevideti, da mu tak riskiran poskus lahko uniči vse načrte za prihodnost. Nič ni dosegel, osmešil se je pa za vse večne čase. Njegovim privržencem se ni zdelo vredno, da bi potegnili zanj meč iz nožnice, njegovim nasprotnikom pa se istotako ni zdelo vredno, da bi mu upihili luč življenja ali ga vsaj zaprli na kakem gradu in ga tako napravili neškodljivega. Podal se je na pot, da bi zopet zasedel svoj tron, pa so ga spodili kakor politega kučka.

Ko se je Napoleon povrnil iz Elbe, se je skrbno varoval, da se ne bi osmešil. Njegovi pomagači so prej vse skrbno pripravili. Njemu ni bilo treba družega kakor da se je postavil na čelo vojske, ki je bila že pripravljena, ter nastopil svoj zmagoslavni sprevod proti glavnemu mestu. Karel pa se je dal, kakor pravijo poročila iz Pariza, pregovoriti od nekoliko prijateljev, članov ogerske aristokracije, ki ne marajo regenta Horthyja, da je začel svojo teatralično pustolovščino, ne da bi bilo kaj pripravljeno. Namesto da bi takoj naznanil svoj prihod na ogersko zemljo in poklical čete, ki so ostale zveste svojemu nekdanjemu kralju, se je skrivaj napotil v Budapešto v svoj grad in od tam — menda je mislil, da se zgodovina od novembra meseca 1918 ni več razvijala — poklical k sebi vladne zastopnike, toda ne prej dokler se ni preoblekel v ogersko generalsko uniformo. To dejstvo, kakor tudi komično odlikovanje Horthyja z najvišjim redom, je zelo značilno za Korelčkov način mišljenja. On si še vedno domišlja, da je mogočen oblastnik in da se mora pred solncem njegove milosti vsaka revolucija stopiti kakor se vosek razstopi ako ga postavimo na solnce.

Padeč iz namišljene višine je bil zato tem globokejši. Pa tudi pri padcu je pokazal, da je slabotnejši. Potem ko je slovesno izjavil, da se živ ne umakne iz Ogerske, je v avtomobilu urno odnesel pete v Steinmanger, ki po senžermenski pogodbi sploh ne spada več pod Ogersko pa e sedel v salonski voz, ki ga bopa je sedel v salonski voz, ki ga bo lepo mirno odpeljal nazaj v Švico. Ali bi bil Napoleon tudi tako napravil? Najbrž ne. Ko bi bil on na kakoršenkoli način prišel v mesto, bi ga gotovo več ne zapustil, najmanj pa samo na prigovarjanje nekaterih ministrov. Toda v Korelčku ne tiči nič junaškega, nič takega, kar bi ga delalo podobnega Napoleonu. Mogoče se je zdel samemu sebi velikanski junak, ko se je preoblečen vozil skozi dežele, ki so bile nekdanj njegova last, svet pa se od srca smeje njegovi zakasneli pustni šali.

Najbolj zanimivo na celi stvari pa je to, kako se ogerski magnati sami malo brigajo za Karla. Koliko se je govorilo o silni reakciji v Budapešti. Rekli so, da iščejo samo prilike, da bi deželi zopet vrnili kralja. Sedaj so imeli zadosti lepo priložnost, pa se je niso poslužili, pač pa so mu brez pomisleka svetovali, naj se nemudoma vrne od koder je prišel. Torej so tudi oni sami prepričani, da za Korelčka ni več mesta, ali pa se jim še ne zdi pravi čas za obnovev monarhije. Naj bo tako ali tako, gotovo je, da sta Jugoslavija in Čehoslovaška prehitro posegli v to zadevo. To je bilo čisto nepotrebno. Ako Ogrri nočejo ničesar slišati o Karlu, tudi Jugoslavija ni imela vzroka, da bi se vznemirjala zaradi njegovega malo daljšega avtomobilskega izleta. Vse skupaj ni bilo drugega kakor vihar v kupici vode.

KRASNE BESEDE.

Nadaljevanje govora Miss A. Kristič.

Nova cerkev v Beogradu mora biti posvečena sv. Cirilu in Metodu.

Jaz sem pol irske pol srbske krvi. Moja mati je navdušena Irka, moj oče pa srbski vojaški dostojanstvenik. Toda mati nas je vzgojila v strogo katoliški veri. Ko sem govorila z nekaterimi Irci o naši nameri in povedala o sv. Cirilu in Metodu, so mi rekli nekateri: Nam Ircem je bil dosti en apostol, sv. Patrick, da nas je spreobrnil, Vi Slovani ste pa potrebovali dveh. Rekla sem: Da potrebovali smo dveh in jih še potrebujemo, enega, da nas je spreobrnil, drugega pa, da nas brani pred toliko našimi sovražniki.

Ideja svetega Cirila in Metoda se mora razširiti med nami po Jugoslaviji in med Slovani sploh. Ko sem bila pri svetem Očetu v avdijenci, so mi med drugim tudi rekli, da obžalujejo, da mi Slovani bolj ne častimo svojih velikih apostolov. Da, v tem treba začeti z večjo agitacijo. Ta dva slovanska apostola nas bosta združila. Kot svetnika jih namreč časte tako pravoslavni kakor mi katoliki. Seveda pravoslavni pravijo, da sta bila pravoslavna apostola. Mi seveda vemo drugače. O tem se ne bomo prepirali. Dovolj je,

da konstatiramo, da jih vsi Slovani častimo kot svetnika. To naj nam bo dovolj in na podlagi tega dejstva začnimo novo delo združevanja in zbliževanja posameznih slovenskih družin. Zakaj bi Slovani ne začeli tako častiti praznika sv. Cirila in Metoda kakor na pr. Irci sv. Patricka?

Naj omenim nekoliko o svetem Očetu!

S žalostjo opažam, da se med Slovani razširjajo laži o svetem Očetu in ga hočejo nekateri pokazati Slovanom kot nekega italijanaša, sovražnika Slovanov, posebno Jugoslovanov. To je velika krivica in samo delo naših verskih in narodnih nasprotnikov.

Sv. oče Benedikt XV. je dal že veliko dokazov svoje očetovske ljubezni do nas Jugoslovanov.

V času vojske na pr. je ustanovil v Beogradu s posredovanjem vseh vlad korespondenčni biro, pisarno, ki je omogočila, da so jetniki mogli pisati svojim dragim, tako srbski jetniki v Avstriji v Srbijo in avstrijski v Srbiji v Avstrijo. Vse to je sveti oče sam plačal. O tem nihče nikjer ne poroča.

Kako čuti z nami sveti Oče sem videla, ko sem nesla posebno pismo dr. Jegličevu v Rim svetem Očetu. Ko je italijanska vojska zsedla del Jugoslavije in pretregala vse zveze, da jugoslovanski škofje niso mogli občeovati z Rimom in sem jaz prav tedaj kot angležinja šla v Rim in kot taka seveda smela čez mejo, sem ponela posebno pismo dr. Jegličevu svetemu Očetu, v katerem je škof dr. Jeglič natančno popisal vse trpljenje Slovencev v zasedenih krajih. Ko je sveti Oče prečital dotično pismo v moji navzočnosti, se je za trenutek zamislil in videla sem na obrazu, kako ga boli to poročilo. In res zalesketale so se mu solze v očesu in vzdihnil je: "Je to mogoče? Ubogi narod!"

K sklepu naj rečem še enkrat, da posebno Vi Slovenci tukaj v Ameriki in doma v starem kraju morete veliko storiti za to, da bomo dosegli versko edinost v Jugoslaviji. Morete s tem, da vsak nekoliko darujete za cerkev v Beogradu, morete pa tudi z molitvijo, da bo Bog blagoslovil to veliko delo.

Ker imate sedaj razne druge kolekte in zbirke, seveda ne moremo misliti, da bi sedaj dali še kaj za ta namen. Vendar, kdor bi pa kaj hotel in mogel, naj izroči tukaj gospodu župniku ali v uredništvu listov, katere imate tukaj, pa bodo drage

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Ely, Minn. — Za devetdeset dni v okrajno poboljševalnico je bil obsojen M. Supantic, ker je bil preveč glasen pri prepiru s svojo ženo.

Virginia, Minn. — Suhi agenti so našli majhen kotliček in nekoliko "ta kratkega" pri Frank Indiharju, radi česar se bo moral zagovarjati pred sodiščem v mesecu juliju. Položiti

volje gotovo odposlali na pristojno mesto.

Takoj za tem je pa prijel za besedo naš gospod župnik in pojasnil cel govor predayateljice v slovensčini ako bi kedo česa ne bil ravno popolnoma razumel, dasi je gospodična tako lepo, glasno in razločno govorila srbsčino, da je vsakdo lahko razumel vsako besedo. Slednjič je pozval gospodično, naj pove še nekoliko o svoji lastni življenjski zgodovini.

Gospodična je rada ustregla in zopet v kratkih besedah povedala, da je njena mati Irka, oče pa srbski vojaški dostojanstvenik. Ko sta se poročila je oče podpisal, da bodo vsi otroci katoliško vzgojeni, kakor zahteva katoliška cerkev pri mešanih zakonih. Toda ko so prišli nazaj na Srbsko, je družina očetova dala vse otroke krstiti v pravoslavni cerkvi proti odločnemu oporekanju matere. Da je pa družina to storila, je bil glavni vzrok ravno ona nesrečna kapela v avstrijskem poslaništvu. Silno bi škodilo vplivu očeta, ako bi bil dopustil, da se njegovi otroci krstijo v državi sovražnem poslaništvu tuje države. Vendar pa je mati skrbela za to, da so bili vsi otroci vzgojeni strogo v katoliški veri. Njena sestra je redovnica v redu Večne molitve, ki opravlja noč in dan večno molitev pred Jezusom v Presvetem Rešnjem Telesu na Angleškem. Njena mati živi sedaj v Londonu. Njen oče jo je pa prav sedaj, ko je zvedel, da je šla v Ameriko in da dela za to katedralo v Beogradu, javno v časopisju napadel.

Gospod župnik se je na to predavateljici zahvalil za njene lepe besede in ji obljubil da bodo chičaški Slovenci storili gotovo svojo dolžnost in ne bodo zadnji v pomoči za tako vzvišen namen. Kakor hitro bomo končali domače kolekte in zbirke in se razmere zboljšajo, se bomo spomnili tega velikega dela. Obljubil je tudi, da bo skušal delovati za to, da se bo praznik sv. Cirila in Metoda v resnici dostojno proslavil v naselbini in kolikor bo mogoče bo tudi časopisje to nalogo vršilo.

Tako smo se razšli v zavesti, da tako lepega večera že dolgo nismo imeli. Takih večerov bi bilo veliko potreba.

Gospodična gre v Cleveland, kjer smo prepričani, da jo bodo naši rojaki z veseljem sprejeli in jo tudi naprosili da tudi tam predava in skuša tudi clevelandske Slovence navdušiti za te velike ideje.

je moral \$500 poroštva.

Milwaukee, Wis. — 30.000 delavcev je v Milwaukee brez dela glasom poročila zvezne posredovalnice na 3rd and Wells St. Še večje število delavcev je zaposljenih samo delno, po tri do štiri dni na teden in delavni čas je znižan. Število brezposelnih se narašča vedno. Ker so nekateri že po pet do šest mesecev brez dela, se je pričelo pomankanja denarja. Najbolj so prizadeti neizvezhani delavci. Samci za-

puščajo mesto in se podajajo na far-me.

Nepričakovano je preminila rojakinja Mrs. Neška Retelj, roj. Planinšek. Zadelo jo je srčna kap, da je smrt nastopila v par minutah. Pokojnica je bila stara 35 let ter rodila iz vasi Sela, fara Šmarjeta na Dolenskem. Tukaj zapuša zalujočega soproga Johna in tri nedorasle otročice v starosti od 7 do 13 let, eno sestro Ano Planinšek, brata Franka in v starem kraju enega brata ter očeta. Bila je članica ženskega društva Venera št. 192 S. N. P. J., katero ji je izkazalo zadnjo čast in jo sprejelo k večnemu počitku.

V slovenski cerkvi so bili poročeni: John Slakovič in Mary Limoni; Mike Čandek in Franca Štih; John Mermal in Mary Štiglic ter Anton Brenc in Louisa Klančnik.

Joliet, Ill. — Delavske razmere v našem mestu so se zadno zboljšale tekem preteklih par tednov. Čedalje več zunanega dela se odpira in pobira brezposelnje, tako da jih več ni veliko, ki bi iskali dela.

Umril je pred par dnevi v svojem domu na 823 Moen ave., Rrockdale, rojak Martin Kostelec. Poleg dvoje zapuša še štiri otroke. Bil je dober mož in skrben oče svoji družini. Star je bil 52 let in doma je bil iz metliške fare na Kranjskem. V Ameriki je bival do 30 let, večinoma v Jolietu in Rockdalju. Bil je član društva sv. Treh Kraljev, št. 98 KSKJ. Sveti mu večna luč, a sorodnikom in družini naše iskreno sožalje!

Predzadnjo nedeljo popoldan je šel rojak Martin Volan, ki biva na 115 Francis St., na sprehod s svojim 4letnim sinkom. Hodila sta po Collins cesti blizu Joliet Bridge and Iron Co. tovarne, kar pridrvi avtomobil in zadene očeta in sinka. Očeta so takoj odpeljali v bolnišnico, a mali sinček pa je na licu mesta izdihnil dušico. Par ur ni nihče vedel kdo je zločin izvršil. Še le čez par je šerif Newkirk zavohal pravega zločinca, ki je neki žid-trgovec na Collins cesti. Takoj sta bila aretirana on in njegov prijatelj, ki je bil z njim v avtomobilu. Vsekakor je upati, da ju zadene primerna kazen.

Žrtev "vesoljne suše" je postala tudi pivnica rojaka Johna Horvata, 801 N. Chicago St. V pondeljek so posetili dotično pivnico znani mestni ovaduhi. Salunarju so prečitali zaporno povelje in našli so pri njem steklenico neke rumene tekočine, katero nekateri nazivljejo za "lunine žarke". V torek je že salunar stal pred okranjim sodnikom in priznal krivdo, nakar mu je sodnik prisodil nič manj kot \$500.00 denarne globe. Potem je policijski šef predlagal, da se Horvatu tudi odvzame mesta licenca za točenje "mekih" pijač, kar se je tudi zgodilo po naročilu mestnega komisarijata.

Rojakom v Bridgeport, Ohio!

Nanznanjamo, da bo sv. misijon za Slovence od 7. do 10. aprila.

Od 12. do 18. aprila bo sv. misijon v Thomas, Davis, West Va., in Dodsden, Md.

Od 18. do 24. aprila v Johnstown in Conemaugh, Pa.

Od 26. aprila do 1. maja v Burgettstown, Pa.

Vse te misijone bo vodil Rev. P. Jeronim Knoblar O. F. M.

Mi pošljamo denar na vse kraje

JUGOSLAVIJE, Slovenije, Hrvatske in Srbije.

Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825-1827 BLUE ISLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

J. F. ŠTEPINA, predsednik;

A. J. KRASA, tajnik.

MALA FARMA NAPRODAJ V LYONS, ILL.

Radi selitve moram takoj prodati malo farmo. Zraven spada lepa hiša, živinski hlev, velik hlev, za kokoši in nekaj drugega gospodarskega poslopja. Deset sadnih dreves. Cena nizka. Pišite mi ali pa se osebno potrudite k meni! John Haka, Box 242, Lyons, Ill.

NAROČAJTE IN PRIPOROČAJTE LIST "EDINOST"!

Novice iz Jugoslavije.

Umrl je zadet od srčne kapi v Ljubljani dr. Ivan Oražen, šef zdravstvenega odseka za Slovenijo.

Umrl sanitetni šef dr. Oražen je zapustil vse svoje premoženje ter nepremično premoženje medicinski fakulteti v Ljubljani, ki naj uporabi to premoženje za ustanovitev zavoda: "Oražev dom". V tem zavodu naj dobe prosto stanovanje ubogi medicinci SHS naroda, ki študirajo v Ljubljani.

Obsojen morilec. — Z osmimi glasovi so porotniki potrdili vprašanje na uboj in s tem je obsojen Jakob Lepej, ki je ubil 56 let starega posestnika Lovrenca Mesarič v Jelovcu (Makole) na tri leta težke ječe.

Polom komunističnega konzuma. V Delnicah na Hrvaškem so si ustanovili komunisti svoj konzum temu dali ime "Naprej". V poslovanje tega konzuma pa delničarji niso nikdar imeli pravega vpogleda. Ko se je vršil občni zbor, se je dognalo, da znaša deficit "samo" 527.000 kr. Sedaj bodo ta konzum krstili z imenom "Nazaj".

Gozdni požar na Straži. — V občinskih gozdih na Straži je izbruhnil nedavno požar, kateri je uničil čez 100 manjših smrek. Požar se je razširil na 7 do 8 tisoč kvadr. metrov. Orožniki iz Goričev in vaščani iz Srednje vasi, Zaloga, Povl in iz Kerneč; do 60 ljudi, so po večurnem napornem delu požar popolnoma pogasili.

Žalostna pot mladega dekleta. — Mlado 16-letno dekle Vida M., Ljubljanka je doživela žalostno pot. Kot v kakem kinu se razgalja njeno lahkomišelnost življenje, ki se končuje s tragiko. Vida je nastopila pot zločinke. Ogoljufala je svojo gospodarico za 1200 K, vzela v neki trgovini na račun gospodarice za 1300 K svile, doma je vzela sestri veliko obleke in perila. Na to je odšla na pot — za boljšo službo. V Čakovcu se je pričela njena tragika. Vida je v hotelu, tam postane žrtev pohotnega policijskega komisarja. Vida zbolila, a se seznanja z Madžarko Anuško, ki jo odpelje v Varaždin v javno hišo. Madame jo odda v bolnico, da se ozdravi od ran pohotnosti. Iz Varaždina pa je morala Vida oditi v zapore ljubljanskega deželnega sodišča. Slika iz nižav Ljubljane!

Oltarni prt ukradla je v Senčurju pri Kranju l. 1861. rojena Ivana Potočnik, katera je bila kaznovana samo 36 krat. Deželno sodišče v Ljubljani ji je prisodilo tri mesce ječe.

Velik požar na Jeranovem. V zadnjem času je uničil požar hlev, skedenj, svinjak, 2 kozolca in drvarnico posestniku in mlinarju Andreju Malešu na Jeranovem pri Mekinjah in povzročil 270.000 K škode. Orožniki v Kamniku so aretirali Janca Jagodica iz Komenske Dobrave, ki je osumljen, da je pri Malešu zažgal.

Ponesrečil se je in na tem umrl župnik g. Simon Kos, sedaj v pokoj v hiralnici na Marofu pri Idriji. V sredo, 2. marca, ga je obiskal njegov nečak župnik v Otaležu. Šla sta na izprehod proti Spodnji Idriji, se tam nekoliko zamudila in se okrog 9. ure vračala na Marof. Tema je bila velika, pri cesti nič ograje, človek se boji, da ga ne prehitijo kak avto, pa gre ob kraju ceste, in tako kaj lahko zmanjka tal, pa gre čez ograjo nekaj metrov navzdol. Tako je padel tudi Simon, si pretresel možgane, živel brez zavesti še nekaj ur, potem umrl 69 let star. N. p. v m.!

ROJAKI!

Ali poznate cerkev žaloste Matere Božje na Žalostni Gori pri Mokronogu? Cela Dolenjska roma tje! Tudi tej cerkvi ni prizanesla vojska, samo en mal zvon ji je pustila! Podpisani odbor je sklenil nabrati milodare za nove zvonove. Prosimo Vas pošljite v priporočnem pismu en sam dolar na naslov: Župni urad v Mokronogu, Jugoslavija. Naj Vam bo žalostna Mati Božja posebna priprošnjica! Amerikanski Slovenci pomagajte nam, sami nismo zmogni!! Petdeset let se bodo za dobrotnike darovale vsako leto dve sveti maši.

Odbor za napravo novih zvonov pri cerkvi žaloste Matere Božje na Žalostni Gori pri Mokronogu

PREDRAGI ROJAK!

Kruta vojska je pobrala zvonove pri božjepotni cerkvi Matere božje na Homecu. Ostal je samo eden stari zvon. Želja vseh je, da se napravita ostala dva zvonova. Ljudje se že darovali v ta namen, toda nabrani denar še daleč ne zadostuje.

Zato se podpisani župni urad obrača do Vas kot homškega župljana v daljni Ameriki z iskreno prošnjo, da po svoji movnosti darujete za zvonove k božjepotni cerkvi na Homecu. Sprejme se s hvaležnostjo vsak najmanjši dar. Ako ste pri kakem društvu, sprožite pri odboru misel, da bi društvo priredilo eno prireditev v ta namen. Če pa to ni mogoče, pa priredite zbirko prostovoljnih darov pri dobrih rojakih za homške zvonove. Ljubi Bog in Mati božja na Homecu bosta Vam in vsem darovalcem tisočerno poplačala vsak najmanjši dar. Kadar pošljate denar, ga pošljite potom kake banke, samo pazite, da Vas ne prevarijo, pri menjavi. Za vsak poslani dar se bomo Vam pisмено zahvalili. Mnogo iskrenih pozdravov!

Anton Mrkun, župnik
HOMECEC p. Radomlje — Jugoslavija

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGOSLAVIJI.

(Nadaljevanje I. strani.)

lijonarji, tovarnarji in drugi kapitalisti. Tudi o solidarnem gospodarstvu delavca in podjetnika si ne upajo izreči svojega mišljenja. O zaščiti zadrudništva bodisi delavskega, kmetskega ali obrtniškega molčijo. Tudi potreba, da se zavaruje srednji stan, jim je neznana, čeprav imajo ravno demokrati v takozvanih srednjih stanovih največ svojih pristašev. Istotako ni dovolj jasno izražena zahteva o zaščiti svobodnega združevanja delavcev. O davku na nezasluzeni prirastek ne čujemo ničesar. — Vse te stvari je predlagal Jugoslovanski klub, a je našel pri vladni večini gluha ušesa za svoje načrte. "Delo v ustavotvorni skupščini — piše "Novi Čas" — bo ljudstvu, ako hoče videti, prineslo vsaj eno prepričanje: da so demokrati in z njimi idoči samostojneži varuhi kapitala, neprijatelji kmeta in delavca, da so nazadnjaške, kapitalistične stranke".

V razpravi o členu 48. ustave je zastopnik Jugl. kluba dr. Šimrak podal in utemeljeval predlog za uvedbo ljudskega glasovanja za vse važne zakone in odredbe. Proti temu predlogu so glasovale vladne stranke, ga pokopale ravno z enim samim glasom večine in s tem zopet na novo dokazale svojo "naprednost".

Vlada

napenja vse sile, da pridobi zase vsaj del opozicije. Kakor se zdi so muslimani in samostojni topot že napol omajani, da gredo v vlado. V krogih opozicije vlada veliko ogorčenje nad vlado, ki hoče za državne milijone (gre za približno 500 milijonov za odkup muslimanskih veleposestev v Bosni) kupiti glasove, da vpreže ljudstvo v centralistični jarem. Ta pogajanja z muslimani zelo razkrinkajalo demokrate, ki jih podpirajo slovenski samostojneži, in njihovo demagoško politiko v agrarnem in drugih važnih vprašanjih. — Stojan Protič je odstopil kot predsednik radikalnega kluba in je klub njegov odstop sprejel. Protič, ki je danes brez dvoma najjačja politična potenca v naši državi, se sveda s svojim odstopom od predsedništva srbske radikalne stranke nikakor še ne odreka nadaljnemu političnemu delu. Protič ve, kaj dela! — Radičeva stranka je izdelala lasten ustavni načrt, ki ga po posebni poslanstvu predloži predsedstvu konstituante. S tem je Radič

konstituanto priznal. V kuloarjih parlamenta se trdi, da bo Radič s svojimi poslanci prišel na prvo plenarno sejo konstituante. Pod vplivom te vesti postaja politično življenje nervozno. Trdi se, da se bo z Radičevim prihodom zrušila Pašičeva vlada. Čuje se že kombinacija, da se bo sestavil nov močan blok pod Protičevim vodstvom, ki bi ga podpirali tudi radikalci. Vlada, ki bi nastala iz tega bloka, bi razpolagala z 250 poslanci in bi lahko brez težav spravila pod streho novo ustavo. Razvoj dogodkov se pričakuje z veliko napetostjo. V političnih krogih se govori, da bo Radič opustil svoje stališče glede vprašanja državne reforme ter bo zahteval izvedbo svojega gospodarskega in socialnega programa. — Dne 9. marca je bila seja ministerskega sveta, na kateri je ministerski predsednik in minister za zunanje stvari Pašič poročal o zunanjem položaju v zvezi s prekinjenjem odnošajev med Nemčijo in entento. — Notranje ministerstvo je izdalo naredbo, da mora imeti od sedaj naprejšnji potni list za inozemstvo tudi vizum konzularnega oddelka pri ministertvu za zunanje zadeve. Ta oddelk bo vodil splošni register in kontrollo vseh izdanih potnih listov za inozemstvo. Ta odredba je praktično neizvedljiva in ne pomeni nič drugega, kakor prepoved potovanja v inozemstvo. Naš zunanji položaj v zvezi s prekinjenjem odnošajev med Nemčijo in tentento — Vesnić v Parizu — prepoved potovanja v inozemstvo — kontrola nad dopisniki tujih listov, ki so jo v Belgradu vpeljali — ali niso to znamenja na nebu? vzklika "Naprej".

Dnevni dogodki.

Novi predsednik deželne vlade v Sloveniji je na željo demokratov in samostojnežev izdal odlok, da se mora občni zbor Kmetijske družbe vršiti s starimi delegati. Zopet novo nasilje na samostojne in privatne družbe. — Te dni odpotuje posebna komisija strokovnjakov v inozemstvo, da na račun ministerstva za narodno zdravje izvrši nakup lekarniškega in sanitetnega materijala za več milijonov dinarjev. Koli

ko dinarjev pa bodo stale te komisije strokovnjakov, telegram ne pove! **Propaganda za odpad od vere.** Delo liberalne stranke zori. V teku je intenzivna propaganda za odpad od katoliške Cerkev v pravoslavje. To propagando vodijo liberalni inteligenti in voditelji liberalnih organizacij. Tajnik liberalne stranke v Ljubljani je že odpadel in prestopil v pravoslavje, prav tako tudi rektor tukajšnje univerze dr. Richard Zupančič (prej se je pisal Suppantšitsch). Sedaj se vrši huda agitacija med liberalnim visokoškolskim dijaštvom v Ljubljani. Poročajo, da je menda polovica liberalnega akademičnega društva "Jadrani" že odpadla. Kako visoko je število odpadnikov, še nismo mogli dognati. Dejstvo pa je, da jih je precejšnje število članov prestopilo v pravoslavje. Agitacija za odpad se vrši s terorjem in nasilnim prigrvarjanjem. Tudi med železničarji organiziranimi v Zvezi jugoslov. železničarjev, se je odpadniška propaganda že precej razpasla. Na čelo odpadniškega gibanja so se postavili ljudje, ki so notranje že zdavnaj izgubili vsak stik s Cerkvijo; s tem so zanetili verski boj, ki bo pretresal našo državo v njenih temeljih. Katoliška Cerkev ne bo izgubila z odpadom teh modernih poganov ničesar, država bo — to je izven vsakega dvoma — silno škodo trpela. Potrebno je konstatirati tudi to, da izhaja to gibanje iz krogov demokratov in da liberalce drže politično na površju samostojneži, ki so "programatično" tako silno vneti za vero. Tudi ti so predhodniki generacije, ki bo zrela za odpad. Če je liberalcem to gibanje po godu, mora biti tudi nam prav. Naj zavladada enkrat jasnost med nami.

POUČUJEM PIANO IN VIOLINO

po najmodernejši metodi. Učence, ki so količkaj nadarjeni za glasbo, upam v kratkem času privedi tako daleč, da ne bodo več rabili učitelja. — Cene zmerne.

IVO RAČIČ,

1847 W. 22nd St., Chicago, Ill.

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE!

'ALPENTINKTURA je najuspešnejše na svetu za rast in proti izpadanju las. Alpenpomada za brke in brado; kurja očesa in bradavice v 3 dneh popolnoma odstranijo; revmatizem v 6 dneh popolnoma ozdravim. Bruslinska tinktura od katere postanejo sivi lasje popolnoma naradni. Rane, opekline, potne noge in za druge bolezni imam jako uspešna zdravila; pišite po cenike, pošljem Vam jih zastonj.

KRASEN KOLEDAR in žepno knjižico pošljem vsakomur zastonj, pošljite mi le 5¢ za poštnino. V potrebi velja te knjižica vsakemu več kot \$10.00. —

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., N. E.

Cleveland, O.

ZAKAJ PLAČEVATI PREVEČ?

TAKO naj bi se vprašal vsakdo, ki potrebuje ali bo kedaj potreboval kakih notarskih del. Razni zakoniti agentje odirajo naše ljudstvo da je groza. Vsakdo ki plača več kot potrebno, meče proč denar!

RADI TEGA, naznanjamo slavnemu občinstvu v Chicagi in okolici, kakor tudi širom Amerike, da doli podpisana izdelujeva vsa notarske dela najceneje med vsemi!

NIHČE Vam ne bo naredil prošnje (affidavit) za dobiti svoje domače iz stare domovine ceneje kot mi!

KADAR ŽELITE dobiti svoje domače ali svoje prijatelje iz stare domovine, tedaj pišite nam in mi Vam bomo dali brezplačna navodila.

POMNITE, da je naše geslo: "Točno in pošteno postreči vsakomur, po najnižji ceni!"

Pisma naslavlajte vedno na:

JERIČ & ŽELEZNIKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček

FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

DVE FARMI NAPRODAJ!

Ena farma obsega 80 akrov; 40 akrov je ščiščene zemlje, 40 akrov pa gozda. Po posestvu teče voda studenčnica. Hiša s štirimi sobami, cementna klet, hlev za 18 glav živine, velika "tule šenda" in vse drugo gospodarsko poslopje. Vse skupa, zemljo in poslopje, prodam za \$3.000.

Druga farma obsega 80 akrov; 35 akrov je ščiščene zemlje in 45 akrov gozda. Po sredi farme teče majhna voda. Zemlja dobra. To farmo prodam za dvanajststo dolarjev.

Prav lepa prilika za tistega, ki ga veseli farma. Oglasite se pisмено!

FRANK DEBLACK,
R. F. D. 1, Holton, Mich.

Društvo Sv. Cirila in Metoda šte. 18
S. D. Z. v Clevelandu, O.

V društvo se sprejemajo člani od 16. do 55. leta. Za smrtnino se lahko zavaruje za \$150, \$300, \$500, \$1000, \$1500 in za \$2000. Rojaki ne odlašajte, ampak pristopite k društvu še danes. Naše društvo Vam nudi najlepšo priliko, da se zavarujete za slučaj nesreče.

Za vsa pojasnila se obrnite na društvene uradnike.

Predsednik Rudolf Cerkvenik, podpredsednik Jožef Zakrajšek, tajnik John Vidervol (1153 East 61st Street, Cleveland, Ohio), zapisnikar Jos. B. Zaveršek, blagajnik Anton Bašča; nadzorniki: Anton Strniša, Jos. Zakrajšek, Viktor Kompere.

Društveni zdravnik: Dr. J. M. Selikar.

Zastavonoša: John Jerman. Društvo zboruje vsako drugo nedeljo v mescu v šolski dvorani.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

Naslonil se je na debelo ranto ob strmem bregu in gledal kakor v pošuspanju v tmino pod seboj, kjer je šumela deroča voda. Tako so hitele in šumela njemu po srcu neprijetna čustva, ki jih ni mogel ne ustaviti, ne razglobiti.

Pozno se je vrnil domov in vso pot mu je gnala kri v lice ničemurna misel, kaj da bi rekla prešerna sestra, kaj tovariša Rumpel in Mosterih, če bi se odkrilo pred njima njegovo junaštvo. Saj je tolika naša ničemnost, da odpuščamo rajši onemu, ki nas ima za hudobne, nego onemu, ki nam očita neumnost. On, sin bogatega svetnika Klepša, ki mu vsi zavidajo srečo, se je bil tako temeljito osmešil. Kako neprijetno je iztekla ta šala; šala seveda, toda šala na njegov račun, na njegove stroške. Kakor otroka so ga imeli v svoji družbi. Saj ni vedel, kaj da hoče.

Iz kesanja se mu je rodil trden sklep, da ne zbije več nobene takšne šale.

Doma se je trudil mladi svet, da prežene čemernemu tovarišu slabo voljo ali vsaj izve vzrok; a brez uspeha. Arturu se je mudilo spat, dasi je vedel, da ne bo zaspal. Razburjen je hodil po spalnici, zmajeval z glavo, sklepal roke in se bridko muzal sam sebi in svoji ogorčenosti in užaljenemu ponosu.

Sicer pa sta bila ta izkušnja in ta nauk za gospodiča zdrava in dobra. Artur se ni ustavljal več pred tvornico, se ni šalil več z delavkami in koliko si je prihranil smotčice! A še več! Da bi si pregнал sitne spomine, se je resno lotil dela v pisarni; in da bi se mu ne smejali tovariši, se je ogibal krčme. Da bi se le mogel tudi zmeraj ogniti Jemčevih, teh neprijetnih znancev!

Prešel je teden pridnega dela in ravnatelj Adamič je poročal vesel gospodu Klepšu, da postaja Artur prav poraben delavec.

Ta porabni delavec pa je začel, ko se je bil pomiril, drugače in trez-

neje soditi o svojem dožitku. Malenkostno in smešno se mu je zdelo, da si je tako k srcu gnal otročjo zadevo. In kako bi se smel jeziti on na nedolžne ljudi, ki se jim je bil on vsilil! Ali ga niso sprejeli s prijazno spoštljivostjo? In kako hvaležni so se veselili njegove prijaznosti! In zdaj naj mu bo žal, da je bil prijazen! Ali ga niso sprejeli s prijazno spoštljivostjo? In kako hvaležni so se veselili njegove prijaznosti! In zdaj naj mu bo žal, da je bil prijazen! Ali mora vedno ločiti sovražnost preprostih ljudi, ki je zbudila v njegovem srcu tak oduren odmev.

Začel se je sramovati svoje ošabnosti, ki se mu je zdela popolnoma neuteemeljena. Kako prazna, neslana je navadno zabava gosposke družbe, kjer izključuje tesni obzor vsako resno zasedo, kjer zahteva tesno srce, da se suče življenje le okrog osebnih ničemnosti! Kako trezno pa je mišljenje teh delavcev, kako naravno govorjenje in vedenje! Meta v gosposki obleki bi nadkriljevala v gosposki obleki ki nadkriljevala tudi duševno, s svojo bistroumnostjo, vse njemu znane gosposkične, kakor je nadkrilila z ravnodušno dostojnostjo, z mirno vljudnostjo njegaja, ki se je bal šibe doma, smeja v krčmi, jezikov po vasi! Ali je še kak človek na svetu, katerega se on, siromak, ni bal? To je samozavest, to moštost! Artur je zardel nad svojo strahopetnostjo. On da bi moral prositi ves svet dovoljenja, če sme govoriti s tem ali onim človekom, on dajati račun vsem ljudem o svojih dejanjih ali celo mislih! Rečile so se mu v srcu smeje, prevratne misli, da smo si ljudje takorekoč in pravzaprav vsi enaki in da zaradi naključja, ki spravi enega na vrh, drugega na dno, ne zasluži še oni spoštovanja in ta preziranja. Artur je vzdignil pokonci glavo v ponosni zavesti, da je dokazal s svojim ravnanjem, da je moškega, samostojnega mišljenja, brez zastarelih predsodkov, da stisne rad poštenega delavca žuljavo dlan, ki ni nikdar tako umazana kakor v finih rokavicah mehka roka gosposkega sleparja. Potegnil je iz žepa šopek, ki je še vedno dišal, dasi zmečkan in vel, in napovedal je v srcu boj proti predsodkom. Pred nikomer se ni več skrival; vsakemu je pogledal v obraz in odzdravljaj prijazno

delavcem in delavkam, dasi je izmed teh marsikateri le nekako prisiljen vzdignil klobuk, ta ali oni pa pogledal nalašč stran, da bi ne bilo treba pozdraviti. Tudi na te se ni jezil Artur, ker je čislal vsako prepričanje in vedel, da ne zavisi nikogar vrednost od čislanja drugih. Tako se je bil zedinil sam s seboj, da je s ponosom lahko preziral in preslišaval hvalo in grajo.

Da bi pa še bolj kljuboval prejšnjim otročjim pomislekom, je nekega dne Artur nalašč počakal Mete in Drage in ju spremil domov in se zadržal zopet dalje časa pri Jemčevih. Odšel je ponosen in moški, s trdnim sklepom, da pride zopet. In držal je besedo. Kar pogrešati je že začel prijazne družbe in dolgčas mu je bilo, če ni vsak dan vsaj pozdravil katerega svojih novih znancev.

Rumpel in Mosterih, ki se jima je zdelo jako sumno, da je Artur tako priden v pisarni, sta ga začela zasledovati in poizvedovati, kam da zahaja. Ker se ju nekega večera ni mogel odkrižati, je šel z njima čez dolgo časa zopet v krčmo.

Veselo ga je pozdravilo staro omizje.

"Gitaro sem!" je vpil inženir Sadnik in poskušal in ubiral strune na gitari, ki mu jo je bila snela s klina natakariča. Potem pa je zabrenkal in zapel:

Zanke nastavljal sem
ptičkam vesel:
Ptičke zletele so,
jaz sem se ujel.

Artur je nekoliko zardel in hitro pušil smotčico, smejal pa se je z drugimi vred.

"Ali poznaš ti Jemčevo Drago?" je vprašal tovariš Sadnika.

"Kaj bi je ne poznal!" je dejal inženir. "Brhka, a nepristopna, zagrjena kakor trnuljčica".

Artur je zadovoljen zapazil, kako zvesto da poslušata Mosterih in Rumpel, s koliko vnemo da gresta za krivim sledom. Vendar mu je presedala družba. Obrnila je sicer razgovor na drug predmet, ko je zaslutila, da ne ugaja Arturu prejšnja; a zanimanja ni našla in zabava je zastajala. Tovariši so se čutili nekako užaljene; po pravici. Onj so

ostali vendar stari in se niso izpremenili nič; a on, Artur, se je bil izpremenil. Odtod nesoglasje, neubranost.

Kdor ne potegne z družbo, osami. Artur je čutil, kako sameva med tovariši. Iskal je povoda, da se poslovi, in ko ga je našel, si je dejal natihem, da se ne vrne tako kmalu.

Na samotnem potu je premišljeval, koliko prijetnejša da je družba preprostih ljudi, ki govore naravnost, ki ne prikrivajo ne žalosti, ne veselja in ne mučijo ne sebe, ne drugih z zbadljivo duhovitostjo. A kako odločno hvalijo, kar se jim zdi dobro; kako brezobzirno grajajo, kar smatrajo za slabo; zamera gori, zamera doli! Prav zaželel je Artur te delavske družbe in preudarjal, ali naj bi šel ta večer še k Jemčevim, ali ne. Prepozno je že bilo in ni se mu zdelo umestno.

Doma pa so ga gledali vsi s tako neprijetno pozornostjo, da je vprašal nejevoljen, kaj da jim je. Vse se je muzalo in trdilo, da nič.

Rumpel in Mosterih sta bila namreč že sporočila, kar sta bila slišala v krčmi. Kar je še manjkalo, sta dodala sama, da sta spravila družbo v prijetno razpoloženost. Mati in teta sta se nasmihali brez vsakega očitjanja. Kdo ne bi privoščil mladeniču, ki ima denar, male zabave! Sestri je postajal brat zanimivejši; Mosterihu in Rumpelu, ki sta mu podtikala podle namene, je naravnost imponiral.

Artur se ni zmenil za neslano zanimanje in prazno govorčenje. Sestri in tovarišema bi je sicer še odpustil; a da ugaja materi in teti, se mu je zdelo neopustna brezokusnost.

"Kako se ti odseda delo v tvornici?" je vprašal Mosterih.

"Precej bolje nego tebi postopanje", je odgovoril Artur.

Rumpel je pripovedoval, kakšno zabavo da so si bili izmislili. Nateknili so bili vsem trem psom pustne krinke na glave. Ah, kako srdito so se bili zagnali psi drug v drugega, kako so lajali in si trgali krinke z glav. "Vsi so bili nori".

"Kdo?" je vprašal malomarno Artur.

"Psi".

"Ah, tako. — Lahko noč, mama!" Ko je bil odšel Artur, se je spogledala družba. Vsi so sodili, da dela siromak prenaporno, da je postal že nervozen in da bo trpelo njegovo zdravje, če se ne razbremeni kmalu. "Čemu mu je treba tega!" je podarjal Mosterih.

"Izkazil si bo vso mladost", se je jezil Rumpel.

(Dalje prihodnjic.)

DR. OHLENDORFOVA ZDRAVILA

so izvrstna proti

KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODČNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakovrstne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,

3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

CENIK KNJIG.

ki smo jih ravnokar prejeli iz stare domovine.

Poučne, zabavne in razne druge knjige.	
Korejska brata, povest, Rev. Spilman	.50
Preganjanje indijanskih misijonarjev, Rev. Spilman	.50
Mlada mornarja, Rev. Spilman	.35
Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik	.50
Vzorniki prvega sv. Obhajila	1.00
Peter Rokodelič, povest	.75
Mladost, korotanska povest	.50
Alešovec, Kako sem se jaz likal.	1.50
Povest slovenskega trpina	1.00
Vodnik marijanski	1.00
Želišča v podobah	.50
Podrobni načrt za poučevanje verouka	.25
Vojnimir ali Poganstvo in krst	.75
Jaromil, pravljica	.35
V zverinjaku, knjiga s podobami za otroke	1.00
Knjigovodstvo	1.50
Slovensko-hrvatski katoliški shod, 1913	1.50
Spolne bolezni	1.00
Crna Gora, pripovedna pesem	.25
Temelji krščanstva, Dr. Svetina	.75
Kateheze za prvence	.75
Dore, povest	.75
Don Kišot iz La Manhe	.35
Povestice, Tagore	.45
Na valovih južnega morja pripovedka	.35
Boy, krasen roman, spisal A. Kalan	1.50
Zvesti sin, povest	.50
Patria, povesti iz irske junaške dobe	.50
Cvetje na poti življenja, krasne poezije, M. Elizabeta	1.00
Barvaste črepinje, povesti	.50
Pravoslavje, spisal Dr. Grivec	.75
Vstajenje, povest	.50
Odiseja, povest	.75
Kazaki, povest	1.00
Na različnih potih, povest	.45
Narod, ki izumira	.45
Sv. Ciril in Metod	.50
Orožnovi spisi	.50
Svetobor, povest	1.00
Malo življenje, Dr. Detela	1.00
Dve sliki, Rev. Meško	.75
Sotor Miru, poezije	.75
Dedek je pravil, pravljice	.75
Cesar Maks in Mehika	.25
Car in tesar, pripovedka	.35
Tri povesti grofa Leva Tolstega	.75
Turki pred sv. Tilnom, zgodovinska povest	1.00
Hudo brezno, povest	.75
Juan Miseria, povest	1.00
Bitka pri Visu	.75
Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici ali poštnih znakah. Poštmina je pri vseh cenah vračunjena.	
Pisma naslavlajte:	

VINKO ARBANAS

CVETLIČAR IN PRODAJALEC vsakovrstnih

CVETLIC IN ROŽ.

Izvršujem vsakovrstne pogrebne vence. Pri meni dobite najlepše šopeke za ženitovanje in druge slavnostne priredbe. Priporočam se Slovincem, kakor tudi vsem Hrvatom in Slovonom v Chicagu in okolici.

1320 West 18th St., Chicago, Ill.
Phone: Canal 4340.

John Gornik

SLOVENSKI TRGOVEC IN KROJAC

6217 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.

se priporoča za nakup MOŠKE IN DEŠKE OPRAVE
Izdeluje MOŠKE OBLEKE po naročilu točno in ceno.

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinje, kakor tudi pogrebne sprevođe.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovincem.

ANDREW GLAVACH

1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabi-
te vedno šte. Canal 5889."

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.